

Otázka: Historie obce Tuchlovice

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Maraposta

1 Popis obce

TUCHLOVICE je větší obec na jihozápadě od města Kladna. Název je odvozen od obyvatelského jména Tuchlovici. Tuchlovic označovalo člověka, který patřil rodem nebo službou Tuchlovi (staročeské jméno Tuchla). Základ „tuch“ má v češtině význam tlumit, mírnit, uspokojovat... Lidé nazývali Tuchlovice odvozením od slova „zatuchlý“ kvůli močálovité krajině, ve které obec vznikala – kvůli zatuchlému vzduchu nad močály prý vznikl název Tuchlovice.

Katastr obce po spojení s obcí Srby je rozsáhlý. Tuchlovice sousedí s katastry obcí Kamenné Žehrovice, Lány, Stochov, Žilina, Libušín, Kladno a Kačice. Obec má velmi dobrou polohu. Rozkládá se po obou stranách velmi rušné silnice Praha-Karlovy Vary. Katastrem také vede železniční trať Praha-Chomutov-Cheb. Terén, na kterém Tuchlovice leží, je mírně zvlněný. Uprostřed se rozkládá vesnice, v jejímž středu je kostelní věž. Část Srby obklopuje rybník Záplavy, kterým protéká potok Kačák. Směrem k lesu terén stoupá. Tuchlovicemi také protéká Tuchlovický potok, který se před obcí sbíhá s potokem Bambaska a poté se vlévá do Kačáku. Půda je na katastru úrodná, jen po stranách potoka je podmáčená. Louky vedle potoků se několik let nesklízejí.

V Tuchlovicích žije okolo 2400 obyvatel. Z průmyslových závodů naší obce byl největší Důl Nosek, „těžba na dole Tuchlovice byla ukončena po 49 letech 28. února 2002, šlo o předposlední důl v revíru.“[1] V Tuchlovicích se nachází plavecký bazén, základní škola, pošta, dům s pečovatelskou službou, zdravotník, letní kino, knihovna, fotbalové hřiště, tenisové kurty a mnoho dalších služeb.

2 Pravěk obce

„Vodní tok Kačáku i Tuchlovického potoka byl cestou, kterou se v pravěku dostal člověk na území dnešní naší obce.“[2] Okolí chráněné bažinou a uprostřed úrodné pozemky připravené k osídlení. Proto bylo toho území osídleno už ve starých dobách a trvá až dodnes. „Z paleolitu – starší doby kamenné – se našly u nás kamenné nástroje tzv. kultury moustériánské. Mladší doba kamenná – neolit – je u nás zastoupena kulturou volutovou a vypíchanou. Z doby bronzové je v Tuchlovicích zastoupena kultura mohylová. Dobu železnou připomínají nepatrné zbytky nádob kultury bylanské.“[3] Objevilo se zde i osídlení z období římského císařství. V bažině se zachovaly dřevěné konstrukce a výrobky, např. kusy misek a držadla.

3 Historie obce do skončení první světové války

První dokument o Tuchlovicích je z roku 1283, ale většina dokumentů se nezachovala a tudíž bylo čerpáno z archivů měst Slaného a Nového Strašecí. Podle těchto archivů patřila obec Tuchlovice v letech 1316-1328 zemanu Detřichu ze Stochova. Ten poté obec prodal roku 1328 Držislavovi. Už v roce 1350 byl místní kostel farním. Dalšími majiteli byli Jan Cuntera ze Slatiny, Kunat ze Sulevic, obec Slánská a od roku 1611 Martincové ze Smečna. Těmto hrabatům patřil lid obce jako nevolníci a poddaní až do zrušení roboty. Museli pracovat na polích, v panských stavebách, lesích a také museli odvádět různé poplatky (vejce, dobytek, drůbež, obilí). V roce 1785 se Tuchlovice rozrůstají a také se zde založila první škola. V roce 1790 se vystavěla farní budova, založil se hřbitov (před tím se pochovávalo okolo farního kostela). V roce 1815 se postavila nová budova školy, která je v současné době přestavěná na bytovou jednotku. Zvláštní chráněnou památkou je zde kámen poblíž trafiky, na kterém je vytesán kříž a meč.

Podle pověsti se vypráví, že v těchto místech bažiny zahynuli dragouni. Okolo roku 1840 se vyhořelý kostel opravil, rozšířil a zvedal.

Dne 25. Května 1835 byla zrušená Lounská brána a hodiny, které bránu zdobily, byly prodány

na novou věž tuchlovického kostela. Po zrušení roboty v roce 1848 se stal lid „svobodným“ a naskytla se nová možnost obživy v dolech a později hutích na Kladensku. V 70. letech 19. století byla postavena první cihelna v obci, která také zajišťovala zaměstnání mnoha lidem. V těchto letech se také zakládaly různé spolky, např.: Sbor dobrovolných hasičů (r. 1882), spolek vojenských vysloužilců a také Vzdělávací spolek Havlíček (r. 1891) – rozšiřoval vzdělanost hlavně mezi dělníky. V roce 1890 měla obec Tuchlovice již 1157 obyvatel. Na začátku 20. století bylo založeno mnoho dalších spolků, např.: tělocvičná jednota Sokol (r. 1907), Dělnická tělocvičná jednota (r. 1909). Také od roku 1902 mají Tuchlovice vlastní poštu. Roku 1914 vypukla první světová válka, která přinášela mobilizace, nedostatek zboží, hlad, nespokojenost. Jména lidí, kteří se z války nevrátili, jsou uvedena na pomníku padlých z první světové války.

4 Meziválečné období, léta 1918-1938

Dne 28. října 1918 přinesl student Antonín Nedvěd do Tuchlovic radostnou zprávu o konci války. Hned tento den v obci proběhl radostný průvod. Československá demokratická strana se začíná rozdělovat na levici a pravici. Roku 1921 byla u nás založena organizace Komunistické strany Československa. Tohoto roku byla zde zřízena knihovna a začalo se s elektrifikací. Byly zde velmi chudé podmínky, výdělky lidí musely stačit pouze na nejnужnější, na chléb, mouku a brambory. V dubnu 1922 byl zahájen biografický provoz. Dne 18. května 1924 byl v místním parku odhalen pomník padlých v první světové válce. Od roku 1927 má obec stálého lékaře – MUDr. Bedřich Mandelík. Ordinoval zde až do roku 1940, ale kvůli svému židovskému původu byl i s rodinou odvezen do Terezína, kde byl před koncem války usmrcen v plynové komoře. Okolo roku 1928 začal obcí jezdit autobusový spoj Kladno-Rakovník, Kladno-Nové Strašecí a Kladno-Lány. Na jaře 1928 se otevírá fotbalové hřiště AFK Tuchlovice, kde slouží až dodnes.

5 Válečné období 1939-1945

Dne 15. března přijela německá tajná policie na obecní úřad v Tuchlovicích. Byli zde zatčeni občané, které po několika dnech propustili, ale pod přísnou kontrolou Gestapa. Starostou obce se stal Antonín Hilmer. V roce 1940 začalo hloubení dolu Jaroslav, později roku 1946 přejmenován na Důl Nosek. Dne 1. října 1941 byl popraven redaktor Svobody a Rudého práva František Křížek. Většina vysoce postavených a pro Němce nepohodlných občanů bylo zatčeno a odvezeno do koncentračního tábora v Mauthausenu. V roce 1943 došlo k výbuchu dynamitu na Tuchlovickém dole. Rolníci zde byli přísně kontrolováni, zda nemají ukryté sebemenší

zásoby. Přibývalo bombardovacích náletů a třem menším se nevyhnuly ani Tuchlovice. Ke konci války byl v Tuchlovicích založen revoluční výbor. Dne 10. května projížděli obcí rudoarmějci a republika byla opět osvobozena.

„ČEST A VĚČNÁ SLÁVA NAŠIM HRDINŮM UMUČENÝM VE DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE“[4]

„Mrtví k nám mluví. Padlí bojovníci.

Předvoj revoluce. Nejlepší z nás.

Vy vemte kormidla! Nám urazili ruce!

Nehledte zpátky! Není čas!

Bouře je bouře! Nás vítr svál!

Napněte plachty! Na místo všichni!

Lod' pluje dál!“[5]

Václav Slavík, Josef Novák, Alois Maršík, Antonín Špáňa, Antonín Kučera, František Drvota, Antonín Hanzlík, Antonín Skočdopole, Josef Chochola, Jan Landa, Jan Macháček,

František Křížek, Karel Elznic, Karel Kettner, Václav Kettner, Václav Větrovec, Josefa Větrovcová, A. Bejdová, R. Janoušková

Použité zdroje

<http://www.ou-tuchlovice.cz>

Václav Chochola, Ze zápisků z kronik obcí

Václav Chochola, 700 let Tuchlovic

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Tuchlovice>

<http://www.vets.estranky.cz/clanky/vpm-okres-kladno/tuchlovice.html>

Petr Vaniš: *Důl Nosek Historie*, <http://www.kladnominule.cz/pribehy/dul-tuchlovice-nosek>

[1] Petr Vaniš: *Důl Nosek Historie*, <http://www.kladnominule.cz/pribehy/dul-tuchlovice-nosek>

[2] Václav Chochola, *Ze zápisků z kronik obcí*

[3] Václav Chochola, *Ze zápisků z kronik obcí*

[4] <http://www.ou-tuchlovice.cz>

[5] S. K. Neumann